

státní divadlo Ostrava - činohra Petra Bezruče

Henrik Ibsen : Peer Gynt

překlad : Oldřislav Mareš režie : Pavel Fajouš výprava : Marta Roszkupfová

scénická hudba : Ladislav Brückner pohybová spolupráce : Jindřich Šimek

premiéra 10.února 1984

shlédnuta repríza 28.března 1984

Peer Gynt je moralitou na industrializující se Norsko 19.století, které bylo zemí Ibsenova dětství. Svět podřízený obchodním zájmům nerespektoval dostatečně lidskou individualitu. Proto autor svého fiktivního hrdinu nechává prožít nejneuvěřitelnější dobrodružství, která jsou fantaskní reakcí na účelně řádný svět okolo.

Inscenátoři se rozhodli umocnit ve svém pokusu o netradiční výklad hry princip hra - vosti ve smyslu čínorodé fantazie. Celý jevištní prostor je obestaven konstrukcí vytvořenou z tělocvičných ripstolů. Peer Gynt je v podání J. Mazáka venkovským uličníkem vyhledávajícím riskantní situace, vymýšlejícím si neuvěřitelné dobrodružství. Herci je třeba přiznat ke cti, že ke svému uličnictví bohatě využívá právě onu konstrukci, která jeho akcemi získává svoje opodstatnění, ale i hlubší smysl. Znamenitým partnerem ve hře ale i trápěním je mu přítelkyně a matka Ase B. Meierová. Situace, vznikající během jejich dialogů jsou opravdovým zážitkem z radosti, hry, fantazie, uličnictví i porozumění. S příchodem dalších postav /venkování, trollové, Svalg/ je bezstarostná hra konfrontována se světem určeným vlastními pravidly, která ovšem staví Paerovi do cesty nečekané překážky.

I když v herecké ale i výtvarné realizaci inscenačního záměru dochází k drobným nepřesnostem ve smyslu stylové vyrovnanosti, je celá první část inscenace nesporným diváckým zážitkem. V druhé části představuje Peera O. Prajzner a třeba přiznat, že přes veškerou snahu má daleko těžší pozici. Druhá část totiž představuje daleko méně šťastný

výlesek, z režijních nápadů se maximálně navzuje na postupy využití v první polovině a tak se
nutně navené postika jaksi rozestří a divákova pozornost je chvílemi nucena upřednostnit
dobrý zážitek před pauzou. Je to škoda, protože dobrých nápadů bylo v první části inscenace
využito hodně. Celkový dobrý dojem z inscenace je rozdílnou kvalitou otou částí přeci jen
poškozen.

Státní divadlo Ostrava, činohra Petra Hazruče

Alla Sokolovová : Kdo je Dizzy Gillespie ?

překlad : Ladislav Slíva , režie : Karol Suszka j.h. výprava : Vladislav Čejnar j.h.

scénická hudba : Zdeněk Barták ml.

Československá premiéra : 31. března 1984

shlášková premiéra

Dramatická prvotina leningradské herečky vznikla v druhé polovině sedmdesátých let. Je spodivem, že svoji československou premiéru má fakticky až po odklonění zájmu o atorčiny po - kusy v zemi vzniku. Problematickostí daného textu nespočítá ani tak v jeho omezeném nadčasovém záměru, nebo v mechanicky odpozovaných situacích ze života, kterým logicky chybí metaforičnost a hlubší ozvláštňování. Problematická je především stavební a stylová povaha textu, který vytváří jakousi mozaiku z volně řazených melodramatických scének. Českému divákovi je specificky ruská melodramatičnost v podstatě nedramatických obrazů vzdálená a herec, obsazený v ^{Chytrý} inscenaci to správně předpokládá.

Hostující režisér K. Suszka byl postaven před nelehký úkol - vyrovnat se s úskalími nového souboru pomocí textu, který není vlastní ani jemu, ani mentalitě souboru. Rozhodl se proto pro cestu méně obtížnou, ale také méně riskantní. Je pravdou, že bylo možno umocnit textový materiál rozkrytím banálních dramatických situací niternějšími hereckými podtexty. Předpokládalo to ovšem stát se naprostým pásem nejen nad textem, ale především nad novým souborem. Suszka se proto rozhodl pro vytvoření přátelské pracovní atmosféry, a tak je z celkového výsledku cítit, že mezi režisérem a souborem nedošlo k podstatnějším pracovním nedorozuměním. Tento fakt ovšem sám o sobě nemůže způsobit inscenační zázrak.

Stav bezradnosti inscenátorů myslím víc než přesvědčivě signalizuje scénické řešení rovněž hostujícího V. Čejnara. Výtvarník se rozhodl pro výškové i půdorysné členění prostoru menšími hracími plochami, které by snad mohly mít svoje opodstatnění jenom ^{Přít} důsledném přepracování textu. Zvolené scénické řešení, umocněné navíc záhadně pojednanými panely vyvolává rozpaky už předem.

Hereckou příležitost nejvähodně realizují V. Kryška/Aljoša/ a V. Janů/Jeho bytná/. Ostatní

postavy jsou opravdu daleko schematičtější a proto realizované s proměnlivým úspěchem. Zvláště ústřední postavu Káti hraje L. Kucherská adekvátně autorčině značně téžovitému textu příliš vlažně a bezkonfliktně, aby se mohla stát centrem fúdních situací, které okolo ní plynou.

Je škoda, že dramaturgie neměla možnost v případě zjevné absence "ideálního" řešení "ideálního režiséra" vzít text zpět a nasadit tvůrčí síly souboru na text, který by sliboval zajímavější výsledek.